

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

РІШЕННЯ

від 17 травня 2023 року

№ 163/7

Про проект Закону України
(реєстр. № 9284 від 10.05.2023)

Комітет з питань екологічної політики та природокористування розглянув, відповідно до предметів відання, проект Закону про внесення змін до статті 284 Кримінального кодексу України щодо відповідальності капітанів суден за ненадання допомоги людям, які зазнають або зазнали лиха (реєстр. № 9284 від 10.05.2023), внесений Кабінетом Міністрів України.

Як зазначено у пояснювальній записці, законопроект розроблено у зв'язку з необхідністю забезпечення виконання Україною зобов'язань держави прапора за її міжнародними договорами у сфері судноплавства, виконання законів України у цій сфері, а також сталою всесвітньою практикою надання допомоги людям під час лиха..

Чинна редакція статті 284 Кримінального кодексу України обмежує перелік випадків лиха, під час яких капітан несе відповідальність за ненадання допомоги, лише двома випадками:

- 1) випадком зіткнення судна під його управлінням з судном, люди на борту якого в результаті цього зіткнення зазнали лиха, або
- 2) випадком, під час якого люди, які зазнали лиха, «зустрінули» судном під його управлінням.

Але загальним принципом регламентації дій капітана судна під час лиха є більш загальний обов'язок надавати допомогу людям, які зазнають або зазнали лиха, незалежно від того, з яких причин це сталося. Зокрема Правилом 33 Глави V «Безпека мореплавства» Додатка до Міжнародної конвенції про охорону людського життя на морі 1974 року (Україна є стороною цієї конвенції з 1980 року) встановлені обов'язки капітана у ситуації лиха: «Капітан судна, що знаходиться у морі, який у змозі надати допомогу, отримавши з будь-якого джерела інформацію про те, що люди зазнають лиха на морі, повинен прямувати з максимально можливою швидкістю для надання допомоги... Цей обов'язок

надавати допомогу покладається незалежно від національної належності чи статусу таких осіб або обставин, в яких вони знаходяться».

Отже, стаття 284 Кримінального кодексу України не повною мірою відповідає міжнародним договорам та законам України за описом об'єкту злочину: бездіяльності у випадку отримання капітаном інформації про людей, які зазнають лиха на морі або інших водних шляхах.

Законопроектом передбачається внесення змін до статті 284 Кримінального кодексу України та уточнюється об'єкт злочину: перелік випадків, в яких капітан, що зобов'язаний надати допомогу людям під час лиха, бездіяльно не виконав це зобов'язання, покладене на нього міжнародними договорами України та статтями 59 і 61 Кодексу торговельного мореплавства України та статтею 62 Закону України «Про внутрішній водний транспорт», в редакції, що запропонована у проекті Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання діяльності у сфері охорони життя та пошуку і рятування людей на морі».

Крім того, законопроектом передбачається підвищення розмірів основного покарання за передбачений статтею 284 Кримінального кодексу України злочин у вигляді штрафу: з максимального штрафу в сто неоподаткованих мінімумів доходів громадян до штрафу від тисячі до п'яти тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Враховуючи викладене, Комітет вирішив:

1. Рекомендувати Комітету з питань правоохоронної діяльності внести на розгляд Верховної Ради України пропозицію проект Закону про внесення змін до статті 284 Кримінального кодексу України щодо відповідальності капітанів суден за ненадання допомоги людям, які зазнають або зазнали лиха (реєстр. № 9284 від 10.05.2023), внесений Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2. Рішення направити до Комітету з питань правоохоронної діяльності.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО

